

אגרות הר"ף

יתרו

ו' אגרות מרכיבו האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א ובהם עצה לחיים, מעשי קדמונים, הדרכות ומנהגים, עצות מוסריות וניצוץ אורים, אור מישורים, ממעין תורה נובעים, ליישר הלככות ולטהר המעשים + אגרות שנכתבו בידי רבינו שליט"א מתוך חזון יאשיהו תשע"א, ב' אגרות שנכתבו מדברים שנאמרו לרבים השבוע + ערש"ק פרשת יתרו, שכט תשפ"ב

מעלת קבלת התוכחה

אך אצל משה רבינו היה ההפך הגמור, ובשעה שבא אצלו יתרו חותנו והשיג על כל דרך ואפן הנהגתו את העם, והוכיחו בדברים קשים ואמר לו נבל תבל גם אתה גם העם אשר אתך, והאריך בדברים להראות לו עד כמה גדולה הטעות בדרך הנהגתו. ולנכח דברים קשים אלו משה רבינו לא העלים פניו מדברי תוכחת חותנו. ואע"פ שהיה יכול לטעון שמה שהוא עומד על העם מבקר ועד ערב, הרי זה בכדי לשמע באפן אישי כל תלונה וטענה של בני ישראל, ושכל אחד ירגיש שיש לו את האפשרות לקבל את פתרון שאלתו ישר ממשה רבינו ללא צורך במתוכים. וא"כ זה רק לתועלת עם ישראל, ובכדי שכל אחד, קטן כגדול ירגיש חשיבות וערך לדבריו, ושהוא מקבל יחס אישי ממשה רבינו איש האלוקים. ובכל זאת משה רבינו סבר וקבל את טענות חותנו, ומתוך שהבין שטענותיו צודקות ונכונות, מיד פעל לעשות ככל אשר אמר. ולא הרגיש פחיתות בעצמו מה שצריך הוא כעת לשנות את כל דרך הנהגתו עם הצבור, ולטרוח ולחפש דינים ושופטים על העם, וקבל את התוכחה באהבה רבה.

חז"ל למדונו עד כמה גדול הקשי לקבל תוכחה, ועד כמה האדם אינו מסגל לשמע בקרת מזולתו, ואפלו שהוא עצמו מודה ומכיר בה. ועד כדי כך העלבון גדול, וקשה לשמע דברי בקרת והשגות, שאם יעקב אבינו היה מוכיח את ראובן, היה

עגין מפלא מצאנו בפרשה, כאשר יתרו פוגש את חותנו משה רבנו, הוא אומר לו דברי בקרת: "לא טוב הדבר אשר אתה עשה. נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד ממך הדבר. וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר" (שמות יח). וכשנתבונן מעט בהנהגתו של משה רבינו, נראה בגדלות נפשו ובטהר מדותיו והליכותיו של איש האלוקים. שהרי אף אחד אינו אוהב שיעירו לו הערות על מעשיו והנהגותיו, ומאוד קשה לאדם לקבל בקרת על מעשיו. וכאשר באים בטענה לאדם, מיד מוצא הוא הסברים ואמתלאות לישב את מעשיו ודרכו, וכל זאת משום שיקשה לאדם לשמע ולקבל שטעה בדרך ובליכותיו.

וככל שמעלת האדם רמה ותפקידו ומעמדו בעיני הצבור חשובים יותר, כך יקשה ויכבד עליו לשמע הערות והוספות על דבריו. קל וחומר בן בנו של קל וחומר כאשר הבקרת היא בעיני הצבור, שאז צריך להשפיל עצמו וכבודו בעיני כלל הצבור. וכבר אמר רבי טרפון (ערכין ט"ז ע"ב) תמה אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה, אם אמר לו (המוכיח) טל קיסם מבין שניך, אמר לו טול קורה מבין עיניך. והינו שהאדם אינו מסגל לקבל תוכחה, ואע"פ שאמרו לו דברים מצדקים ונכונים שצריך לתקן ולשפר במעשיו, מכל מקום מוצא פגם וחסרון במוכיח, ואינו מוכן לקבל את דבריו, אע"פ שהם אמתיים וצודקים.

וקול הבקר אשר אני שמע, ויאמר שאול מעמלק הביאום 'אשר חמל העם' על מיטב הצאן והבקר (שמואל א' ט"ו). ואמנם לא רק העם בלבד חמל על הצאן אלא גם שאול שהרי כתוב ויחמל 'שאול והעם' על אגג ועל מיטב הצאן והבקר. אך דוד המלך קבל את התוכחה, הודה והכיר בחטאו ולא חפש סבות בכדי להצדיק את מעשיו, משום כך אע"פ שחטא בשנים עמדה לו המלכות לו ולזרעו אחריו.

וזו מעלה גדולה, לדעת לקבל את התוכחות, וכמו שאמר שלמה המלך, הוכח לחכם ויאהבו, כי החכם האמת יודע להעריך את התועלת שבתוכחה, ולכן מקבל אותה באהבה.

הולך לו אצל עשיו אחיו ודבק בדרכיו ובמעשיו. היה עוזב את כל מורשת והנהגת בית אביו שישב אהלים והליכותיו נעם, והיה דבק בעשיו הרשע איש ציד איש שדה. ולכן הוכיחו סמוך לפטירתו, כדי שלא יהיה בוש מדברי התוכחה.

ואכן, קבלת התוכחה היא אחת מהתכונות הנדרשות ממנהיג, כפי שמצאנו במשה רבינו שקבל תוכחת חותנו וכלכל את מעשיו לאורה. וכן אמרו חז"ל (יומא כ"ב) שאול באחת ועלתה לו דוד בשנים ולא עלתה לו. והינו, שאול חטא חטא אחד ואבד את המלוכה, אך דוד אף על פי שחטא בשנים לא עלתה ממנו המלוכה, כיון ששאול לא הודה בחטאו והטיל את העוון על העם, וכאשר שאל שמואל את שאול מה קול הצאן הזה באזני

הפתח להשגות גדולות בתורה

הלב הוא לא הכלי ללמוד התורה, אלא הלמוד הוא עם המחשבה והמוח. ועם הלב מרגישים אהבה ויראה להקב"ה, וזה כונת מה שכתוב וישם בלבנו אהבתו ויראתו, שהאהבה והיראה משכנם בלב, והחכמה מקרה במוח.

ונראה לבאר, שאמנם הבנת הלמוד היא על ידי המוח, אבל אם האדם לא יפתח את לבו כדי לרצות להבין, אזי גם אם יאמץ את מוחו בכל זאת ההבנה תהא מועטת. כי חכמת התורה אינה כשאר חכמות העולם, ובכדי להשיג את חכמת התורה האדם צריך להכשיר ולהכין את לבו ואת רצונו, ובלא הכנת והכשרת הלב אי אפשר בשום פנים ואפן לקנות את חכמת התורה. ומי שדעתו שפלה ורחוק הוא ממדת הגאווה, על ידי כך מכשיר לבו לקבל דברי תורה. וזה מה שאנו מבקשים בתפלה על בינת הלב ופתיחת הלב, בכדי להכשיר ולהכין את עצמנו ללמוד התורה, ואף על פי שבגזרת הלב לא לומדים, מפל מקום הלב הטהור הוא השער והפתח להכנס ולהיות ראוי לשקד על דלתי התורה.

לכן מדגישה התורה שבני ישראל חנו ליד הר סיני כאיש אחד בלב אחד, בלא שום מחלוקות ותדעומוות, אלא דעתם היתה שפלה ולא התגאו

לאהובנו וחביבנו היקרים, ברכת שמים מעל תנוח עליכם, יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים.

חז"ל למדונו שהשעות שקדמו לקבלת התורה היו מיחדות מאוד, והיה בהם מעלה מיחדת ונפלאה, וכמו שכתוב, ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר (שמות ט"ב). ואמרו חז"ל, כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות במחלוקות ובתרעמת היו. וצריכים אנו להבין, מה היתה המעלה המיוחדת של בני ישראל, במה שחנו ליד הר סיני 'בלב' אחד.

וכן יש להבין מה שאנו מזכירים בתפלה, אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל. ויש להקשות, מדוע מבקשים אנו מהקב"ה בינת הלב כדי שנוכל ללמד ולהבין את התורה, הלא בכדי להבין דברי תורה צריכים דעת ושכל, שכידוע, שהאדם מרגיש דברים בלב, ובמח האדם חושב ומחכים, ואי אפשר ללמד תורה עם הרגשת הלב, אלא על ידי המחשבה שמקומה במוח, ולכאורה היה ראוי יותר לבקש, תן במוחנו להבין ולהשכיל. ומעין קשיה זו צריך להקשות גם על מה שאנו מבקשים בקדשות ובא לציון, הוא יפתח לבנו בתורתו, ויש להבין מהי פתיחת הלב שאנו מבקשים בכדי ללמד תורה, הרי

עסקו בתורה וקימו את המצוות גם בלי שקבלו אותה. ואמנם גדול המצוה ועושה, אבל בכל זאת יש מעלה ויתרון ע"י שהתקרבו להר סיני, במה שהלב כעת מוכן ומכשר ללמוד התורה, ואז אפשר לקנות באמת את דברי התורה.

וזה מה שאמרו חז"ל (עירובין ג') אמר רבי יוחנן, לבן של ראשונים כפתחו של אולם, ושל אחרונים כפתחו של היכל, ואנו כמלא נקב מחט סדקית. והינו, כל מה שזכו הראשונים לתורה וגדולה, רק מחמת שלבם היה פתוח יותר, ואם לבנו יהא פתוח כאולם גם כן נוכל לזכות ולהשיג. אך אנו שלבנו פתוח כנקב מחט סדקית, משום כך השגתנו פחותה. ולפי פתיחת הלב כן המשכת החכמה לאדם, כי הכל תלוי בלב כי בו משכן הנשמה וכל האיברים נגזרים אחריו, וכן כתב רבי אברהם אבן עזרא (שמות ח' ח'), שהלב הוא מלך על כל הגוף, ולכן ברא ה' את לב האדם באמצע הגוף, כמו המלכים שקובעים את משכנם באמצע ארץ ממלכתם.

נזכה בע"ה שה' יפתח את לבנו בתורתו לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם, כן יהי רצון.

אחד על השני. ועל ידי אחדות הלב שהיתה להם, עד שהיו ממש כאיש אחד, זכו להיות מוכנים ומכשרים לקבלת התורה, כי אלמלא שזכו למעלה של כאיש אחד בלב אחד, לא היו יכולים לקבל את התורה.

וזה כונת מה שאמר בעל ההגדה, אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דינו. ולכאורה קשה, הלא כל תכלית יציאת מצרים היא בכדי לעבד את האלקים על הר סיני, ואם כן מה שיך לומר אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דינו, הרי לא די בכך, ומה התועלת להתקרב להר סיני בלי לקבל את התורה. אך לפי המבאר, שבשעה שבני ישראל התקרבו להר סיני זכו למעלה הגדולה של כאיש אחד בלב אחד, ועל ידי כך הכשר לבם לקבל את התורה, אם כן, גם אם לא היינו מקבלים בפעל את התורה דינו, שהרי ע"י הקרבה להר סיני זכינו לקבל את הכנת הלב בשביל עסק התורה, וא"כ נמצא שזכינו במעלה שלא היתה לנו קדם, וע"י הכשרת הלב היינו יכולים ללמד ולעסוק בתורה אף על פי שלא קבלנו אותה, כשם שהאבות הקדושים

פרותיך מתוקים – חנוך היילדים

לבית הכנסת אילנות, שזהו ענינו של יום. ובחג השבועות שהוא ראש השנה לפרות האילן, ידבו באכילת פרות. ומדוע איפה מחליפים את המנהגים.

ונראה לבאר, שכאשר דנים את האילנות בט"ו בשבט, מביאים את פרותיהם, כדי ללמד עליהם רחמים, ולכן דוקא בט"ו בשבט שזהו הזמן שהאילנות גדונים עליהם מביאים פרות, כדי שנגראה את הטוב שהאילנות מוצאים, ועל ידי כך נתעורר לבקש עליהם רחמים ביום הדין שלהם. וכאשר דנים את הפרות בחג השבועות, מביאים אילנות ושוטחים אותם בבית הכנסת, כדי לזכור מנין יצאו הפרות, וכדי שילמדו עליהם רחמים.

ומזה נלמד על חובת האב והאם בחנוך ילדיהם לדרך טובה וישרה, והינו, שכאשר מן השמים דנים את ההורים, שהם בבחינת האילנות שצומחים מהם פרות, אזי מביאים בשעת הדין את פרותיהם

לכל בני קהלות הקדש שובה ישראל, ברוכים תהיו בכל מעשי ידיכם.

בספרים הקדושים מובא שבט"ו בשבט נוהגים עם ישראל קדושים, להרבות באכילת פרות (מגן אברהם סי' קלא) ובספר שבט מוסר (פרק ט"ז), הביא מצואת רבי אליעזר הגדול, שאמר: בני, הוי זהיר לברך על הפרות בט"ו בשבט, שמנהג ותיקין הוא. וכן יש מנהג קהלות שבחג השבועות נוהגים לשטח בבית הכנסת אילנות ועשבים (ש"ע א"ח תצ"ד ב' ובבאר היטב), כדי שיוזכרו שגדונים בחג השבועות על פרות האילן ויתפללו עליהן. ולכאורה קשה, שהרי אמרו חז"ל (ר"ה ב' ע"א) שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, וכן אמרו חז"ל שחג השבועות הוא ראש השנה ויום הדין לפרות האילן ובעצרת גדונים על הפרות. ואם כן, הלא מן הראוי היה, שבט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות, יביאו

- את הבנים, כדי לראות איך ההורים גדלו וחנכו אותם, ולפי זה דנים את ההורים. ואם ההורים חנכו טוב את בניהם ופרותיהם טובים, מוסיפים להם עוד אשר ונחת. אך אם ח"ו ההורים פשעו בחנוך הבנים, אזי כשמעמידים אותם למשפט מעוררים ומזכירים להם ענין זה. ואלו את הבנים דנים לפי הכוחות שנתנו ההורים בהם, כיון שלא דנים את האדם לפי מה שאין בו, אלא רק לפי הכוחות שאצורים בו ולפי החנוך שהוריו נטעו בו.

ולכן האדם צריך להתחזק מאוד בכל פוחו ובכל לבו למסד נפשו לחנוך בניו, שיעשו פרות קיימים ועומדים לעד, ועל ידי זה העמל לא יהא לריק ולתהו, כי חיי עולם הקב"ה נטע בתוכנו, ואם האדם מקים את המצוות ועושה את רצון ה' כדבעי, על ידי כך קונה לעצמו חיי עולם נצחיים. ואנו באנו לעולם הזה כדי לעמל בגדול וחנוך הבנים, לטפח ולשמר את כרם בית ישראל, ולכן צריך להזהר לעבדה ולשומרה כראוי וכדבעי, כדי שהדורות הבאים אחרינו יהיו ישרים ומברכים לעדי עד עם קיום נצחי ולדורי דורות. כי אם אין המשך וקיום למה שהאדם חנך את בניו, ופרות החנוך לא עלו יפה, וכמו שאמר הנביא "ויקו לעשות ענבים ויעש באשים" (ישעיה ה' ב'), סימן מבהק הוא שגם הראשית לא היתה מתקנת כראוי, ויסודות החנוך לא היו עומדים איתנים. וכל אדם צריך למסד את נפשו בתפלות ובמעשים כדי שחנוך בניו יצליח.

ואמרו חז"ל (שבת כ"ט) המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני גויים, מפני לסטים, מפני רוח רעה, מפני החולה שישן, פטור. כחם על הנר, כחם על השמן, כחם על הפתילה, חיב. ופרשו הקדמונים, דהנה כתוב (משלי כ' כ"ז) נר ה' נשמת אדם, והינו, שהנשמה של האדם נמשלה לנר, שעל ידי התורה והמצוות מדליקים בו אור. ולכן אמרו חז"ל, שהמכבה את הנר, הינו, אדם שלא מתנך בכל כוחו את בנו, וכביכול גורם הוא לכבות את נר נשמת

בנו. אם מתירא הוא מפני גויים או מפני לסטים או מפני רוח רעה, והינו, שיש גזרות ושמדות בעם ישראל, ורוחות רעות מנשבות בעולם ומונעות את האדם מלקים את חובתו, או מפני החולה, שבנו חולה ואינו יכול לשאת בעל המצוות, א"כ אנוס הוא, ואנוס רחמנא פטריה. אבל אם חס הוא על הנר או על השמן והפתילה חיב, והינו, אם האב חס וחומל על בנו שלא ליסרהו ולהוכיחו שילך בדרך טובים, ומחמת רחמנות לא מטריח את בנו להשכים ולהעריב ולשאת על עצמו עול תורה, אותו אב מתחייב בנפשו על פשיעתו בחנוך בניו, ועליו נאמר חושך שבטו שונא בנו (משלי י"ג כ"ד).

ואם ירצה האדם לבדק ולדעת בשעה שעולים בלבו רגשי רחמנות על צאצאיו, אם הם רגשי רחמנות אמתיים, או אכזריות במסוה של רחמנות, יראה ויבדק על מה הוא מרחם, ובאיזה ענינים תכונת הרחמנות גורמת לו לחמל על ילדיו. אם מחמת הרחמנות הוא רוצה לותר ולמנע מילדיו דברים שבקדשה, ידע שרחמנות זו היא עצת היצר ושרשה נעוץ באכזריות ורשעות. אבל אם רחמנותו של האדם גורמת לו לרחם על בניו בשאר ענינים, זוהי רחמנות של אמת, ומקורה מטהר לבם ומדותיהם של בני ישראל. וענין זה רמוז במה שאמר ירמיה הנביא, ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן, והינו, שמחמת הרחמנות שהיתה על דברי קדשה, נגרם שהגיעו לאכזריות כל כך גדולה עד שבשלו את בניהם, כיון שרש אותה הרחמנות היתה נטועה באכזריות.

לכן חובה גדולה מטלת על כל אדם לבדק את עצמו תמיד בעניני חנוך הבנים, שהרי מן השמים זכו אותו ומסרו בידו פקדון, נשמה קדושה וטהורה, ועליו מטלת החובה לחנך ולהאיר את נשמתו באור התורה והמצוות, שעל ידי כך תאיר נשמתו באור נצחי לדורות.

כתבם על רוח לבך

וכצנה רצון תעטרם.

בפרשת השבוע מצאנו דבר מפלא, לאחר שיתרו

לכל בני קהלות קודש שובה ישראל, בכל מקומות

מושבותם, כלם אהובים ויקרים, אנא ה' תשמרם

ומדוע בשל כך לא יוכל לראות בשמחת נתינת התורה לעם ישראל?

ובאור הענין על פי המספר בגמרא (בבא מציעא פ"ו) שכשנפטר רבי יוסי בן רבי אלעזר בן רבי שמעון בר יוחאי, העלוהו לקבורה במערה של אביו. היה מקיף נחש למערה, ולא נתן להכניס את רבי יוסי לקבורה. אמרו החכמים לנחש: עכנא עכנא פתח פיק ויכנס בן אצל אביו, לא פתח להם. סבורים העם לומר, שזה גדול מזה. יצתה בת קול ואמרה, לא מפני שזה גדול מזה, אלא זה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה. וצריך להבין, מדוע לא זכה רבי יוסי להקבר במערה יחד עם אביו וסבו רשב"י, הרי גם הוא היה גדול בתורה וביראה כמו אביו כפי שהעידה בת הקול שיצאה מן השמים. ומה עוד שזכות גדולה היא לבן להקבר אצל אביו, כפי שיעקב אבינו בקש מיוסף ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם, וזאת משום, שיש ענין וסוד גדול שהבנים יטמנו בקבורת אבותם. וזה מה שטענו המלומים את מטתו של רבי יוסי לנחש שהקיף את המערה, פתח פיק ויכנס בן אצל אביו, והינו, בגלל המעלה והזכות שיש בדבר, וא"כ מן הראוי שתפתח פיק כדי שיכנס בן אצל אביו. ומדוע נמנעה מרבי יוסי זכות זו, בגין שלא היה בצער מערה, ומה היחודיות שיש בצער המערה, עד כדי כך שלרבי יוסי אין את הזכות להקבר עם אביו, כיון שלא היה בצער המערה?

ולמדים אנו יסוד גדול, שישנם מארעות שהאדם עובר והם נחקקים ונטבעים עמק בתוך נפשו ומותירים את רושםם לנצח, וע"י אותו המארע האדם עבר שנוי מהותי וממש נהפך מן השרש והיה לבריה חדשה, ואף על פי שכלפי חוץ הדבר לא נכר, בכל זאת בלב עמק פנימה האדם מרגיש וחש את רשם והשפעת המארע. ואת השנוי הזה אי אפשר להסביר במלים, ואי אפשר להגדיר ולתאר אותו, ולספר את האזן במהותו, דברים אלו רק הלב מרגיש, רק הלב יודע ומבין, וההרגשה הזאת טמונה בחדרי לב האדם ובתוך קרבו. וזה מה שאמר שלמה המלך "לב יודע מרת נפשו", רק הלב יודע ומרגיש את המרירות ואת הסבל שעבר האדם, רק בחדרי הלב פנימה אצורה הרגשת הקשי והשעבוד. ולכן, ב"שמחתו לא יתערב זר",

בא לפגש את חתנו משה רבנו, במקום לבקש ממנו שישאר עם בני ישראל, בקש ממנו לחזור לארצו, וכמו שכתוב: "וישלח משה את חתנו וילך לו לארצו" (שמות י"ח כ"ז). וצריכים אנו להבין, הלא משה רבנו כבד את יתרו חותנו ושמע לעצתו, וא"כ מדוע שלחו לארצו, ואדרבא היה צריך להשאירו עם בני ישראל, אחרי שטרח ובא ממדין עד מחנה ישראל להקביל פניהם, ואחרי שלמד אותו כיצד לשפט את העם, בודאי שהיה צריך להכיר לו טובה ולהשאירו עם בני ישראל, וכי זה הוא שכרו לשלחו ריקם לארצו?

ישנן כמה דעות מתי ארע הענין ששלח משה רבנו את יתרו חזרה לארצו, דעת רש"י הובאה על ידי תלמידו בספרו "מחזור ויטרי" (סי תק"ח), שמשעה רבינו שלח את יתרו לארצו קדם מתן תורה, וזאת בכדי, שלא יהא חוצץ בין אחד מישראל לבין קונם, לפי שהיה גוי. אמנם דעת ה"אבן עזרא" שיתרו הגיע אחרי מתן תורה. וצריך להבין את דעת רש"י, מדוע לא השאיר משה רבינו את יתרו יחד אתם במעמד הנשגב של מתן תורה, הלא יתרו היה גדול ונכבד עד מאוד, ושבעה שמות היו לו, ונקרא יתרו שיתר פרשה אחת בתורה, ונקרא חבב שחבב את התורה, וא"כ מדוע דחה את יתרו ממחיצתו ושלחוהו לארצו, הלא אחרי שטרח ויגע לראות פניהם, בודאי היה מגיע לו לראות את מעמד הר סיני, ושיזכה לראות בנתינת התורה.

במדרש "פסיקתא דרב כהנא" דרשו על הפסוק (משלי י"ד י'), "לב יודע מרת נפשו", לפיכך, "בשמחתו לא יתערב זר". אמר הקב"ה, ישראל היו משעבדים בטיט ולבנים במצרים, ויתרו ישב בתוך ביתו השקט ובטח, ובא לראות בשמחת תורה עם בני? לפיכך וישלח משה את חתנו, ואחר כך ובחדש השלישי קבלו התורה. למה כן, דרש משה מקל וחמר, מה מצוה אחת כשבא הקב"ה לתן מצות הפסח, אמר, "כל בן נכר לא יאכל בו" (שמות י"ב מ"ג), עכשו כשהוא בא לתן את התורה לישראל, יהא יתרו כאן ויראה אותם, לפיכך וישלח משה את חתנו, ואחר כך בחדש השלישי. וצריכים אנו להבין, מהו החסרון הגדול שהיה ליתרו בגלל שהיה יושב שקט ושליו בביתו, בשעה שבני ישראל היו משעבדים בטיט במצרים,

וצריכים אנו לחזק עצמנו להיות בגדר של נושא בעל עם חברו ולשאת עם חברנו בצער וצרתו, ולהרגיש בלבנו את הסבל והיסורים שסובל זולתנו. ולזכור תמיד, שכל הצער שיש לעם ישראל נובע מצער השכינה שנמצאת עמנו בגלות, ואף הקב"ה עצמו כביכול נמצא בגלות, וכמו שכתוב "עמו אנכי בצרה". וצריכים אנו להתחזק בכל יום בזכרון חרבן ירושלים, ולהצטער על החסרון שיש לעם ישראל מחמת החרבן, ומי שזוכר ומצטער על חרבן ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. בבחינת לב יודע מרת נפשו, הוא אשר זוכה ומשתתף בשמחת הגאולה שתבוא במהרה בימינו.

אף אדם לא יכול להרגיש את השמחה שיש בעת היציאה מן המצר, זר לא יוכל להבין ולהכיל את ההרגשה, לא יוכל להרגיש ולהתערב ולהיות שתף בשמחה. ולא די שאינו יכול להבין את השמחה, אלא אף אינו רשאי להשתתף בה, אסור לו לקחת חבל בשמחה אשר אין מרגיש כלל לשם מה היא באה. לכן, בעת שמחת קבלת התורה, במעמד הנפלא של קודשא בריך הוא אורייתא וישוראל חד הוא, לא היה רשות לאף זר להשתתף, רק למי שסבל את סבלות מצרים. ומשום כך, דרש משה רבנו מיתרו שישוב לו לארצו.

הרי לנו, עד כמה חשובה היא הרגשת הלב,

יום פטירתו של רבי חיים פלאגי

נתבונן בחכמתו ותבונתו של רבי חיים פלאגי, אחת מהלכותיו היתה אסור עשון סיגריה ביום רגיל ולא בגלל טעמי בריאות אלא אדם שמעשן דרך קבע ביום רגיל וביום שבת אסור לעשן אז יש לו צער על כך שאינו יכול לעשן וכאשר לאדם יש צער בשבת הוא מאבד את ענג שבת ובכך פוגע בכבוד שבת, לכן רבי חיים פלאגי אסר את העשון, משום צער של שבת.

רבי חיים פלאגי אומר סגלה לצאת מעצבות יאכל מאכלים אדמים, אפלו כאשר החתם סופר אומר שזה מראה אדם וזוהי בעיה, אולם רבי חיים פלאגי אומר שאכילת מאכלים אדמים מורידה עצבות מלבו של האדם.

בנוסף אומר רבי חיים פלאגי שאם חלילה לאדם יש חולה בבית או צרה יפתח את לבו ויהיה רחב לב גם לבעלי החיים ויאמר בפיו שבזכות זה הקב"ה יפתח את הצרה או ירפא את החלי שיש לו.

רבי חיים פלאגי היה גדול בתורה ובהלכה וכן גדול בסגלות, אחת הסגלות שאמר שאדם בערב ראש חדש יכפיל את הצדקה שנותן ממה שנוהג לתת בדרך כלל וזוהי סגלה לכל החדש פלו.

לאדם שאין בנים סגלתו היא שיקבל על עצמו לתרם ספר תורה ויהיו פיו ולבו שוים וכך יבקש בזכות מצוה זו שהקב"ה יפקד אותו בבנים.

לכל בני הקהלה הקדושים הקב"ה יתן ישועה ושמחה, הצלחה וסייעתא דשמיא גדולה. היום הוא יום ההוללה של רבי חיים פלאגי.

רבי חיים פלאגי היה קדוש קדשים ואחד הצדיקים הגדולים של עם ישראל.

בכל פעם שלומדים את ההלכות שלו מעינים, מתחזקים ומתפללים בהם אומר באר"י הקדוש שדבר זה מישר את כל ההדורים בנפשו של האדם, גורם בשמים לנחת רוח ומסיר את כל הקטרוגים.

רבי חיים פלאגי היה אחד הצדיקים שהטוו את הדרך לדור היתום של ימינו.

רבי חיים פלאגי היה אב בית דין באיזמיר, והיה מקבל שאלות בהלכה מכל קצוי תבל ומאיר בתשובתו עליהם בהלכותיו קדשתו ותבונתו.

גם בתקופת עלילות דם בדמשק שהיתה תקופה קשה כאשר העלילו על היהודים בדמשק דברים חמורים ביותר, רבי חיים פלאגי ערב את משה מונטיפיורי ואשתו יהודית וכן את משפחת רוטשילד ובנוסף עשה השתדלות עצומה וכך הציל את יהודי דמשק מכל הגזרות הקשות שהיו עליהם בעלילות דמשק. לאחר מכן רבי חיים פלאגי כתב פרוש לכבוד משה מונטיפיורי ואשתו כהכרת הטוב.

רבי חיים פלאג'י היה גדול בכל מכמני התורה.

בבקשה צדיקים הדליקו נר לעלוי נשמתו וילמדו מתורתו של רבי חיים פלאג'י. כאשר לומדים מתורתו של צדיק כמו שאומר רבי אליעזר פאפו שאדם שיש במשפחתו סבא שכתב דברי תורה והוא אינו לומד מתורתו של הסבא הוא עובר עברה ועובר פשע שלא למד מתורת הסבא אם

כן אדם שיש לו קרוב משפחה צדיק שכתב דברי תורה ילמד את התורות ויחזר וישנן אותם. כל אדם האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם. אם כן נלמד ונשנן דברי תורה של צדיקים וכך נקדש ונרומם את נפשנו, בזכות רבי חיים פלאג'י ותורתיו נזכה כלנו לגאולה לישועה להצלחה ולסיעתא דשמיא גדולה.

בניו של משה רבנו

יתרו ונותן שבועה ליתרו שבנו הראשון ימסר לעבודה זרה כאשר בזמן זה יתרו האמין בה' מדוע הבקשה והתנאי שהציב שנקדו ימסר לעבודה זרה?

בכדי לישב קשיה זו רבנו האבן עזרא אומר יסוד גדול בפרשת וילך, ישנם דברים שנחשבים כעוון קשה ביותר בארץ ישראל ובחוץ לארץ הם פחות נחשבים מעוון קשה.

ורבנו האבן עזרא שהיה מהראשונים אומר דבר שהוא פחד ואימה ומפוש כר, כאשר בני יעקב הגיעו לאחר מלחמת שכם אמר להם יעקב אבינו בספר בראשית "הסירו את אלקי הנכר אשר בתככם"

הוא מבקש מראשי השבטים להסיר את אלוקי העבודה זרה שבתוכם ושיטתו ויחליפו בגדיהם. שואל רבנו האבן עזרא, מדוע מבקש יעקב אבינו מראשי השבטים להסיר את אלוקי הנכר כי חלילה השבטים היו עובדי עבודה זרה הרי "שבטי יה עדות לישראל", השבטים היו קדש קדשים אם כן מדוע אומר יעקב אבינו "הוציאו את אלקי הנכר אשר בתככם?"

מתרץ האבן עזרא ואומר שבארץ ישראל ישנם דברים שמדת הדין קשה עליהם ויש דברים שבחוץ לארץ פחות קשים.

אם כן כאשר השבטים הקדושים באו להלחם על שכם, שכם היתה נחשבת חוץ לארץ אז אותם דברים קטנים שהיו נחשבו פחות משמעותיים אולם לאחר כבוש שכם היא נהיתה חלק מארץ ישראל ואותם דברים קטנים שנחשבו כפחות

לכל בני הקהלה הקדושים הקב"ה בעזרת ה' יתן לכלנו ישועה ושמחה הצלחה וסיעתא דשמיא גדולה, "יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם".

בפרשת השבוע, פרשת יתרו התורה הקדושה אומרת "ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה. ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה"

למשה רבנו יש שני בנים שם בנו הראשון גרשם, כי גר הייתי בארץ נכריה ושם הבן השני אלעזר, כי הקב"ה הציל אותי מחרב פרעה ועזר לי.

מובא במכילתא פרשת יתרו, "בשעה שאמר משה רבנו ליתרו תתן לי להתחתן עם צפורה ביתך לאשה. אמר לו יתרו למשה רבנו, אתן לך את ביתי צפורה לאשה אבל תקבל עליך דבר אחד שאני אומר לך.

והתנאי שהציב יתרו בפני משה רבנו היה שהבן הראשון שיולד למשה ימסר לעבודה זרה. התורה הקדושה אומרת שמשה רבנו הסכים עם התנאי שהתנה לו יתרו. כך כתוב בתורה בספר שמות " ויואל משה את האיש", אומרת המכילתא אין "ויואל" אלא לשון שבועה. אם כן משה רבנו נתן שבועה ליתרו שימסר את בנו הראשון לעבודה זרה.

זוהי המכילתא שהיא קדש קדשים ושקולה לגמרא.

ישנה קשיה עצומה ששואל רבנו האבן עזרא. איך נתן לומר שמשה רבנו, קדש קדשים, עבד ה' והוריד את התורה הקדושה מסכים לתנאי של

משמעותיים קבלו משמעות גדולה יותר והקפדה גדולה יותר לאחר כבוש שכם.

ועל פי דברי האבן עזרא נתן לבאר ולומר מה שאומר האר"י הקדוש.

הגמרא אומרת כל הפועס כאלו עובד עבודה זרה. ישנם דברים נוספים שנכתבו במסכת שבת דף ק"ה שכל העושה אותם כאלו עובד עבודה זרה.

האר"י הקדוש שואל וכי אדם שפועס כאלו עובד עבודה זרה כיצד להבין דבר זה?

מתוך ועונה האר"י הקדוש שעגשו של אדם שפועס לא יהיה בעולם הזה כמו אדם שעובד עבודה זרה אולם הפגם והקלקול שעושה אותו אדם בעולמות העליונים הוא כמו פגם של אדם שעובד עבודה זרה, פגם חמור ביותר.

ועל פי זה נתן לפרש ולומר יתרו היה בעל תשובה וצדיק עצום הוא ראה את משה רבנו שהיה קדוש עליון ברמה גבוהה ביותר כמו ארץ ישראל מהלכת. אמר יתרו בלבו בניו של משה רבנו תהיה להם חובה ומחויבות כמו בארץ ישראל להקפיד על כל מצוה ודבר כי הם בניו

של משה רבנו.

וכמו שבארץ ישראל ה' מקפיד עם האדם יותר בחוץ לארץ מאשר אדם. אז מבקש יתרו את בנו הראשון של משה רבנו לצרף עבודה זרה אולם לא עבודה זרה ממש כי יתרו היה ירא ה' ומשה רבנו ודאי לא היה מסכים לכזה דבר, אלא הוא רצה את הבן הראשון שלא יהיה עליו את ההקפדות כמו בניו האחרים של משה רבנו.

שהבן הראשון של משה רבנו יקפידו עליו פחות בחמרות בהלכה אלא יותר קולות בהלכה כמו בניו האחרים של משה רבנו לכן הסכים משה ונאמר "ויואל משה את האישי" לא חלילה עבודה זרה, "משה שפיר קאמר", משה רבנו היה קדש קדשים והיה סמל לתורה הקדושה שנאמר עליו "ועבדי משה נאמן בכל ביתי" אלא הבן הראשון תתן לו קולות בהלכה כמו אדם שחי בחוץ לארץ לא הקפדות קשות ביותר כמו בן של משה רבנו ולכן הסכים משה לתנאי זה של יתרו.

הקב"ה ישפיע שפע גדול בזכות רבנו יואל מסטמר שיסוד הזה שלו יהיה בע"ה הצלחה ברכה שמחה נחת וכל הטוב אור גדול וישועה גדולה.

